

P.Z. br. 66

HRVATSKI SABOR

KLASA: 221-01/20-01/01

URBROJ: 65-20-02

Zagreb, 12. studenoga 2020.

Hs**NP*221-01/20-01/01*65-20-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o dopuni Zakona o osobnom identifikacijskom broju*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Anka Mrak-Taritaš, zastupnica u Hrvatskom saboru, aktom od 12. studenoga 2020. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, sudjelovat će predlagateljica prijedloga zakona.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

P.Z. br. 66

HRVATSKI SABOR

Zastupnica Anka Mrak-Taritaš

Zagreb, 12. studenog 2020.

Hs**NP*221-01/20-01/01*6531-20-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	12 -11- 2020		
Klasifikacijska oznaka:	221-01/20-01/01		Org. jed.
Uredbeni broj	65	Pril.	Vrij.
	6531-20-01	1	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o dopuni Zakona o osobnom identifikacijskom broju

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (NN 81/13, 113/16, 69/17, 29/18) podnosim Prijedlog zakona o dopuni Zakona o osobnom identifikacijskom broju.

Sukladno članku 174. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, na sjednici Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela prijedlog Zakona ću obrazložiti osobno.

Anka Mrak-Taritaš, zastupnica

ZASTUPNICA ANKA MRAK-TARITAŠ

**PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA
O OSOBNOM IDENTIFIKACIJSKOM BROJU**

Zagreb, Studeni 2020.

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O OSOBNOM IDENTIFIKACIJSKOM BROJU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske (NN RH 85/10-pročišćeni tekst i 05/14).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI OVIM PRIJEDLOGOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE IZ NJEGA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Posvojenje kao poseban oblik obiteljsko-pravnoga zbrinjavanja i zaštite djece, regulirano je **Obiteljskim zakonom** (NN 103/2015, 98/2019) na snazi od 1.11.2015., i to njegovim četvrtim dijelom - Posvojenje, člancima 180. do 217. Navedenim odredbama Obiteljskoga zakona propisane su pretpostavke za zasnivanje posvojenja, postupak posvojenja te prava i dužnosti vezane uz posvojenje.

Obiteljski zakon (NN 103/15., 98/19) Članak 213. stavak 1., točka 5., definira da se "*djetetu ima odrediti novi osobni identifikacijski broj koji će se upisati u maticu rođenih, ako je to potrebno radi zaštite prava i interesa djeteta.*"

Zakon o Osobnom identifikacijskom broju (NN 60/08) na snazi od 1.1.2009. ne regulira mogućnost dodjele novog OIB-a i postupanja sa starim u slučaju posvojenja. Također, Zakon ne predviđa retroaktivnu primjenu pa se djeci posvojenoj po Obiteljskom zakonu iz 2003. (NN 116/03, 17/04), te u vrijeme suspenzije Obiteljskog zakona iz 2014. (NN 75/14) ne može odrediti novi OIB.

Postojeća zakonska regulativa ne osigurava jednak pravni tretman i jednaku pravnu zaštitu svoj posvojenoj djeci. Djeca posvojena po Obiteljskom zakonu iz 2015. uživaju veću pravnu zaštitu u odnosu na djecu posvojenu po prethodnim obiteljskim zakonima.

Nemogućnost retroaktivne izmjene OIB-a znači da će prava i interesi jednog broja posvojene djece ostati trajno ugroženi.

Postojeća zakonska regulativa:

- **Diskriminira posvojenike** koji zbog nemogućnosti sveobuhvatnog i kvalitetnog ažuriranja podataka u svim javnim i državnim institucijama ne mogu ostvariti temeljna prava na zdravstvenu zaštitu (nemogućnost dobivanja lijekova, nemogućnost naručivanja na bolničke pretrage i sl.);
- **Ugrožava privatnost posvojenika** zbog nepostojanja jedinstvene baze podataka svih javnih i državnih institucija i nepostojanja adekvatnog IT sučelja. Gotovo sve javne i državne institucije imaju svoje vlastite baze podataka, temeljene na OIB-u, u kojima dijete vode po podacima koje su dobile po rođenju. To znači da veliki broj djelatnika javnih i državnih institucija ima pristup starim podacima (koja se u Centrima socijalne skrbi vode kao tajni) pa posljedično i novim.

- **Narušava dostojanstvo posvojenika** i njihovih roditelja jer su prisiljeni, a kako bi ostvarili prava koja im osigurava Ustav i pozitivni propisi RH, kontinuirano iznositi svoje intimne priče nepoznatim osobama na za to neprimjerenim mjestima. To može biti osobito stresno i štetno za djecu starije školske dobi i tinejdžere koji upravo u to vrijeme postaju svjesni svoje životne priče, moraju je prihvatiti i s njom se saživjeti, što je samo po sebi teško i stresno.
- **Izlaže posvojenike zloupotrebama privatnosti i osobnih podataka** jer se preko JMBG-a može doći do OIB-a i obratno, pa svaka imalo informatički pismena osoba koristeći OIB i/ili JMBG može doći do podataka o djetetu (novo ime, adresa i sl.) i zlorabiti ih na razne načine, npr. otkriti nove informacije biološkim roditeljima djeteta i/ili okolini (školskim poznanicima).

Osnovna pitanja koja bi trebalo urediti predloženim izmjenama i dopunama

Prijedlog dopuna Zakona o osobnom identifikacijskom broju stavlja zaštitu i interes djeteta u prvi plan i eliminira nelogične i pravno neodržive nekonzistentnosti, tj. nedosljednosti zbog kojih posvojena djeca imaju različiti pravni tretman i različitu razinu pravne zaštite. Djeci posvojenoj po Obiteljskom zakonu iz 2015. je osigurana pravna zaštita dok je djeci posvojenoj po Obiteljskom zakonu iz 2003., te za vrijeme suspenzije Obiteljskog zakona iz 2014. ta pravna zaštita trajno uskraćena.

Posljedice koje će donošenjem dopuna proisteći

Predložene dopune Zakona osigurat će jednak pravni tretman i jednaku pravnu zaštitu svoj posvojenoj djeci, neovisno o vremenu posvojenja, a prije svega:

- zaštitu identiteta posvojene djece,
- zaštitu osobnog i obiteljskog života posvojene djece,
- zaštitu od zloupotreba privatnosti i osobnih podataka.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona u Državnom proračunu nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O OSOBNOM IDENTIFIKACIJSKOM BROJU

Članak 1.

Iza članka 11. dodaje se članak 11.a, koji glasi:

- (1) U slučaju posvojenja, na zahtjev posvojitelja djetetu se dodjeljuje novi osobni identifikacijski broj, a prethodno dodijeljeni osobni identifikacijski broj se poništava.
- (2) Odredba iz stavka 1. ovog članka primjenjuje se na sva rješenja o posvojenju izdana od dana stupanja na snagu Zakona o osobnom identifikacijskom broju.
- (3) Rješenje o poništavanju osobnoga identifikacijskog broja iz stavka 1. ovog članka donosi Ministarstvo financija – Porezna uprava te ga dostavlja obvezniku broja i nadležnom tijelu iz članka 8. ovog Zakona.

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI ZAKONA

Uz članak 1.

Odredbama ovog članka omogućuje se da se u slučaju posvojenja djetetu na zahtjev posvojitelja dodjeli novi osobni identifikacijski broj te da se prethodno dodijeljeni poništava, a odredbe se primjenjuju na sva rješenja o posvojenju izdana od dana stupanja na snagu Zakona o osobnom identifikacijskom broju.

Uz članak 2.

Propisuje se stupanje na snagu ovog Zakona.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE DOPUNJUJU

Članak 11.

- (1) Ako su greškom određena dva osobna identifikacijska broja ili više osobnih identifikacijskih brojeva, koristi se osobni identifikacijski broj koji je prvi određen, a kasnije određeni identifikacijski brojevi poništavaju se.
- (2) Rješenje o poništavanju greškom određenoga osobnoga identifikacijskog broja donosi Ministarstvo financija – Porezna uprava te ga dostavlja obvezniku broja i nadležnom tijelu ili pravnoj osobni iz članka 8. ovoga Zakona.
- (3) Rješenjem iz stavka 2. ovoga članka propisuje se i obveza povrata potvrde o dodijeljenom osobnom identifikacijskom broju koja se odnosi na greškom određen osobni identifikacijski broj.